

M.Com. (Part - I)
-: Management Group :-
Human Resource Management (OLD)
(Paper -I) {April – 2016}

Q.P. Code : **24421**

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) Question No. 1 is **compulsory**.
(2) Attempt any **four** questions out of the remaining.
(3) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

1. Explain the the meaning of the following terms : (**any four**) **20**
 - (a) HRM
 - (b) Outsourcing
 - (c) Selection
 - (d) Development
 - (e) Employee Welfare
 - (f) Job enlargement
 - (g) Career Counselling

2. Answer the following questions : **20**
 - (a) Explain the steps involved in HRP.
 - (b) Discuss environmental factors that influence HRM.

3. Answer the following questions : **20**
 - (a) Define Job analysis and explain Job Description.
 - (b) Explain the role of interviews in selection of candidates.

4. Answer the following questions : **20**
 - (a) Discuss the need for performance appraisal.
 - (b) Explain in brief various employee incentive schemes.

5. Answer the following questions : **20**
 - (a) What are the challenges faced by a trainer?
 - (b) Describe the measures to manage stress at work.

6. Answer the following questions : **20**
 - (a) Discuss the various issues in succession planning.
 - (b) Explain steps involved in safety programme.

7. Case Study :- **20**

Kazi Company manufactures bakery products. Recently it has been merged to form one Company. Earlier it was managed as two branches. They are looking for a new performance appraisal method. One branch was using paper forms for appraisal and another was using a software program.

At present they have 600 employees under them. Mainly the levels in the organisation are top level who decided what products to sell, the middle level who plan the ways of manufacturing & the bottom level supervisors who ensure that the production process is running smoothly.

Questions :-

- (a) Enlist the problems in the earlier method of appraisal.
- (b) Suggest a method of performance appraisal that can be adopted by Kazi Company.

(मराठी रूपांतर)
(३ तास)

गुण - १००

- सूचना: (१) प्रश्न क्र. १ अनिवार्य आहे.
(२) उर्वरित पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
(३) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. खालील संज्ञा स्पष्ट करा. (कोणत्याही ४) २०
 - (अ) मनुष्यबळ व्यवस्थापन
 - (ब) आऊटसोर्सिंग
 - (क) निवड
 - (ड) विकास
 - (इ) कर्मचारी कल्याण
 - (फ) कार्य विस्तारीकरण
 - (ग) व्यवसाय समुपदेशन
२. खालील प्रश्न सोडवा. २०
 - (अ) मनुष्यबळ नियोजनातील विविध पायऱ्या स्पष्ट करा.
 - (ब) मनुष्यबळ व्यवस्थापनावर परिणाम करणारे वातावरणीय घटक स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्न सोडवा. २०
 - (अ) कार्य विश्लेषणाची व्याख्या द्या आणि कार्य विवरण म्हणजे काय? ते स्पष्ट करा.
 - (ब) कर्मचाऱ्यांसाठीच्या निवड प्रक्रियेमधील मुलाखतीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्न सोडवा. २०
 - (अ) कामगिरीच्या मूल्यमापनाची गरज स्पष्ट करा.
 - (ब) कर्मचाऱ्यांसाठीच्या विविध 'इन्सेटिव्ह योजना' स्पष्ट करा.

[TURN OVER

५. खालील प्रश्न सोडवा. २०
- (अ) प्रशिक्षकांना प्रशिक्षणादरम्यान कोणत्या समस्या येतात, ते स्पष्ट करा.
- (ब) कार्यलयीन ताणतणावाचे नियोजन करण्याचे विविध उपाय सुचवा.
६. खालील प्रश्न सोडवा. २०
- (अ) उत्तराधिकारी निवडीचे नियोजन करताना, कोणत्या विविध समस्या येतात, त्याची चर्चा करा.
- (ब) सुरक्षा कार्यक्रमांच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
७. काझी ही विविध बेकरी पदार्थ बनविणारी कंपनी आहे. पूर्वी दोन वेगळ्या शाखांद्वारे चालवली जाणारी ही २० कंपनी, आता एक शाखा म्हणून उदयास आली आहे. त्यामुळे कामगिरीच्या मूल्यमापनाची नवीन पद्धत कशी असावी, ह्याबाबत चर्चा सुरू आहे. पूर्वी एक शाखा प्रश्नमालिकेचा, तर दुसरी शाखा संगणकाच्या सॉफ्टवेअरच्या वापर करित असे. सध्या त्यांच्याकडे ६०० कर्मचारी आहेत. मुख्यतः वरीष्ठ पातळीवरील व्यवस्थापन पदार्थांची निवड करते, मध्य पातळीवरील व्यवस्थापन निर्मितीप्रक्रियेची अंमलबजावणी करते, तर कनिष्ठ पातळीवरील व्यवस्थापन निर्मितीप्रक्रियेची अंमलबजावणी करते.
- प्रश्न :-
- (अ) पूर्वीच्या मूल्यांकनाच्या पद्धतीच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
- (ब) काझी कंपनी कामगिरी मूल्यांकनासाठी कोणत्या पद्धती वापरू शकते, ते सुचवा.